

Назив на СЗ	Оператор со горива
Код на СЗ	1320.40.10
Сектор	ХЕМИЈА И ТЕХНОЛОГИЈА
Ниво на сложеност на работни задачи	IV (четврто)
Опис на СЗ	<p><i>Операторот со горива работи</i> самостојно на работи кои се поврзани со прием, складирање, транспорт и дистрибуција на течни и гасовити горива и други запаливи течности, како и гасови и гасни смеси кои не се користат како горива. Тој исто така врши контрола на исправноста на резервоарите, боците и други садови под притисок во кои се складираат и амбалажираат течните и гасовитите горива, како и системите за прием и дистрибуција на гасови под притисок.</p> <p>Познава видови течни и гасовити горива, физички и хемиски својства на течните и гасовитите горива како и на другите запаливи течности и гасови кои не се користат како горива, во функција на правилен и безбеден прием, складирање, транспорт и дистрибуција и користење на соодветни садови и алати, прибор и апарати потребни за извршување на работните задачи. Ги познава физичките и хемиските својства на материјалите од кои се изработени резервоарите, контејнерите, боците и другите садови за складирање и транспорт на течните и гасовитите горива и другите запаливи течности и гасови кои не се користат како горива, во функција на безбедност на луѓето и животната средина. Ги користи средствата и апаратите за противпожарна заштита што му стојат на располагање.</p> <p>Ги познава различните делови и помошни материјали (сигурносни вентили, регулатори, црева, спојки, манометри, флуорометар и др.) кои се користат при амбалажирање и дистрибуција на течности и гасови. Применува стандардизирани процедури и правила за одржување на системи за пренос на гасови, одржување репарација и уништување на гасни боци и други садови под притисок.</p> <p>Користи ознаки, симболи и други знаци за предупредување на опасност од труење, пожар и експлозии, во функција на заштита на луѓето и животната средина. Комуницира соодветно со клиенти, соработници и претпоставени лица. Комуницира усно, писмено или со електронска пошта. Владее со компјутерската технологија во однос на евиденција на производи, примање и издавање на материјали и реализација на работните налози и задачи. Контролира и обезбедува безбедни услови за работа на работното место, и за пошироката животна средина. Работи самостојно на извршување на работните задачи, но има развиена способност за тимска работа.</p>

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
1.	Планирање и организирање на активности	Планира и организира сопствена работа според систематизација на работното место и во соработка со претпоставените	<ol style="list-style-type: none"> Извршува работни задачи и обврски кои се наведени во пописот и описот на работното место, подигнува и толкува работни налози, технички упатства и упатства за работа при работа со течни и гасовити горива. Извршува работни задачи кои ги

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			<p>добива со усмени и писмени налози од претпоставените</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Ја планира сопствена работа со почитување на распоредот и времето на работа од претпоставениот. 4. Прави план за сопствената работа според барањата и условите од работните налози 5. Ги усогласува планираните активности со активностите на другите учесници во работниот процес;
2.	Подготовка за работа	<p>Ја подготвува опремата и материјалот што се потребни за извршување на работните задачи.</p> <hr/> <p>Врши проверка и контрола на апарати, садови под притисок, приклучни црева, вентили и мерните инструменти пред започнување на работа.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подигнува лична заштитна опрема која се користи и проверува нејзина функционалност 2. Ја прегледува опремата која се користи за високо-притисни пумпи, мерно-регулациона опрема, резервоари, боци, црева, приклучоци, вентили, дозери за точење горива и друго) <hr/> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ги проверува параметрите за работа (температура, притисок, проток, ниво) кои се битни за успешно извршување на работните задачи преку контрола на мерните инструменти 2. Врши подесување на вредноста на параметрите кои имаат влијание на квалитетот на извршената работа (притисок, проток 3. Оспособен е врз основа на работниот налог да определи вид и количина на потрошни материјали потребни за секоја фаза на технолошкиот процес 4. На правилен начин толкува податоци од декларации, проспекти, каталози и упатства за работа симболи, знаци и предупредувања за опасности од труење пожар и експлозии
3.	Оперативни активности	Врши прием и евидентирање на различни типови течни и гасовити горива	<ol style="list-style-type: none"> 1. Го чита и толкува налогот за работа каде се утврдени дневните работни задачи 2. Врши визуелна проверка на параметрите во резервоарите 3. Ги известува претпоставените за евентуални забележани дефекти

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
		<p>Врши полнење со различни типови течни и гасовити горива според стандардни процедури за работа</p> <hr/> <p>Врши дотур, преточување и складирање на течни горива во соодветни резервоари и контејнери на клиентите</p>	<p>кај уредите и опремата</p> <p>4. Врши прием и евидентирање количество на течни и гасовити горива</p> <hr/> <p>1. Применува соодветна техника за полнење на резервоарите во возилата со течни и гасовити горива</p> <p>2. Оспособен е да врши полнење и дозирање на гасните боци на клиентите со гасни горива</p> <p>3. Користи машини алат и прибор за работа на правилен и пропишан начин</p> <hr/> <p>1. Оспособен е да врши дотур и поврзување на цистерните со горива, со резервоари и контејнери на клиентите</p> <p>2. Поседува техника за преточување на горивата од цистерните во резервоари и контејнери на клиентите</p>

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
		<p>Монтажа, преглед и контрола на исправноста на системи за дистрибуција на течни и гасовити горива</p> <hr/> <p>Преглед и контрола на исправноста резервоари, боците и другите садови под висок притисок пред и после нивното полнење.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оспособен е да врши монтажа системи за дистрибуција на течни и гасовити горива, резервоарите, пумпи и дозери за преточување на течни и гасовити горива 2. Оспособен е да врши визуелна проверка на инсталацијата и параметрите во системи за дистрибуција на течни и гасовити горива, резервоарите, пумпи и дозери за преточување на течни и гасовити горива 3. Врши консултации со претпоставените при преземање на соодветни постапки и одлуки <hr/> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проверува услови и врши прием на гасни горива, технички и медицински гасови и нивно складирање во соодветни резервоари и контејнери. 2. Врши полнење на боци и други садови под висок притисок со гасни горива, технички и медицински гасови 3. Врши полнење и дозирање на гасните боци на клиентите со гасни горива 4. Прави разлика помеѓу боците за амбалажирање на различни видови технички и медицински гасови според боја и ознаки 5. Боците наполнети со гасови ги складира според пропишани правила и просторен распоред

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
4.	Комерцијални активности	<p>Врши наплата на издаденото гориво според стандардни процедури</p> <hr/> <p>Води евиденција за прием на гасни горива, технички и медицински гасови и нивно складирање во соодветни резервоари и контејнери.</p>	<p>1. Врши наплата на издадени горива и други производи (моторни масла, средства против мрзнење, средства за чистење и друго)</p> <hr/> <p>1. Води трговски книги за евиденција на продажба и прием на различни производи и материјали 2. Постапува според правила за деловна комуникација: 3. Користи основни принципи за трговија и маркетинг во текот на работата</p>
5.	Административни активности	Пополнува техничка документација за реализација работните задачи	<p>1. Навремено потполнува и поднесува дневни и месечни извештаи за реализирани работни задачи 2. Навремено ги документира и известува за евентуалните недостатоци и дефекти за време на работниот процес 3. Навремено ги пополнува контролните книги со параметрите кои се битни за квалитетот на реализација на работните задачи</p>
6.	Активности за осигурување на квалитет	Го контролира квалитетот и квантитетот на работата согласно со нормативите и инструкциите и законски прописи за работа со течни и гасовити горива	<p>1. Го проверува квалитетот на извршената работа во соработка со претпоставениот на работното место и истовремено ги отстранува евентуалните неправилности; 2. Известува за воочени неправилности и опасности во текот на работниот процес 3. Економично ги употребува времето, уредите, алатите, материјалите и енергијата; 4. Работата ја врши согласно со системите за квалитет и безбедност при работа 5. Ја врши работата согласно со технолошките постапки и пропишани процедури за работа со опасни и експлозивни материји; 6. Применува стандарди за квалитет и методи на контрола на квалитетот на течни и гасовити горива и други запаливи течности и гасови; 7. Применува стандардизирани</p>

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			<p>методи за контрола на исправноста на садови и апарати под притисок</p> <p>8. Применува стандардизирани методи за репарирање или уништување на садови и системи за дистрибуција на гасови под притисок</p>
7.	Одржување и поправки	Ги одржува системите за пренос на гасови, гасни боци и други садови под притисок, (замена на вентили, спојки, регулатори и останати делови. репарација, уништување на боците и другите садови под висок притисок за кои е утврдено дека се неисправни).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Навремено поднесува усмени и писмени извештаи за воочени недоследности, грешки и дефекти, и можни причини за нивно настанување во системите за пренос на гасови 2. Правилно и навремено пополнува документи за технички карактеристики на резервоари, боци и други садови за течности и гасови под притисок 3. Пополнува документација за вградување и замена на делови и материјали на садовите и системите за складирање и дистрибуција на течни и гасовити горива 4. Почитува и известува за рокови за редовно сервисирање, калибрирање и валидација на апаратите и машини кои се поврзани со работниот процес 5. Врши преглед и контрола на исправноста на боците и другите садови под висок притисок пред нивното полнење 6. Врши замена на вентили, спојки, регулатори и останати делови на боците и садовите под висок притисок 7. Врши репарација на боците и садовите под висок притисок 8. Врши уништување на боците и другите садови под висок притисок за кои е утврдено дека се неисправни. 9. Води строга евиденција и записи за сите интервенции кои се извршени на боци и други садови под висок притисок 10. Оспособен е да изврши правилна селекција и избор на делови и материјали за замена на боци и други садови под притисок

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			<p>11. Оспособен е да изврши репарација на боци и други садови под притисок според пропишани процедури и техники</p> <p>12. Оспособен е да изврши уништување на боци и други садови под притисок според пропишани процедури и техники</p>
8.	Комуникација	Комуницира со соработниците и претпоставените, како и со купувачите на течни и гасовити горива.	<p>1. Редовно комуницира со соработниците во тимот за работа за заедничко организирање при извршување на работните задачи</p> <p>2. Редовно ги известува претпоставените за текот и процесот на работа преку писмени и усмени известувања.</p> <p>3. Известува во случај на проблеми околу процесот на работа како навремено би се одбегнале материјални и временски губитоци;</p> <p>4. Комуницира на професионален начин со купувачите и други надворешни лица со кои се среќава во текот на извршување на работните задачи</p>
9.	Здравје, безбедност и заштита при работа и заштита на животна средина	Ја заштитува работната и животната средина од материјалите со кои работи	<p>1. Користи лични заштитни средства и опрема при прием дистрибуција и транспорт на течни и гасовити горива</p> <p>2. Изведува работи во согласност со прописите за заштита и здравје при работа; законски и подзаконски акти како и правилници кои се однесуваат на прием, складирање, транспорт и дистрибуција на течни и гасовити горива и други запаливи течности и гасови кои не се користат како горива</p> <p>3. Почитува мерки за безбедност и здравје при работа, противпожарна заштита и заштита на околината;</p> <p>4. Презема мерки за уреденост на работното место и на уредите прием, складирање, транспорт и дистрибуција на течни и гасовити горива и други запаливи течности и гасови кои не се користат како горива.</p> <p>5. Известува за грешките односно за неправилностите при работата, поради кои би можела да настане материјална или друга штета;</p>

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			<p>6. Постапува соодветно со опасните материи, без штета ги отстранува и се грижи за зачувување на околината;</p> <p>7. Се грижи за сортирање на отпадот и отпадната амбалажа;</p>

Знаење за занимањето / Вештини за занимањето:

Знаење за занимањето:

- Познава форми на работна и техничка документација дневни, неделни и месечни извештаи, извештаи за воочени недоследности, и начин на водење и пополнување
- Почитува принципи, правила и прописи за работа со течни и гасовити горива, и други запаливи течности и гасови кои не се користат како горива
- Применува вообичаени и стандардни термини кои се користат при работа со течни и гасовити горива
- Толкува содржина на работни налози и друга работна и техничка документација во функција на планирање организирање, и реализација на работата за прием дистрибуција и транспорт работа со течни и гасовити горива, и други запаливи течности и гасови кои не се користат како горива
- Препознава опасности на работното место
- Чита и толкува декларации, проспекти, каталози и упатства за работа, симболи, знаци и предупредувања за опасности од труење пожар и експлозии
- Опишува средства за лична заштита и средства за заштита од пожари и начин за нивно користење
- Опишува тек и начин на реализација на сите фази од работниот и технолошкиот процес,
- Опишува потребни материјали прибор алати и машини и нивни карактеристики за извршување на работи поврзани со прием, складирање, транспорт и дистрибуција на течни и гасовити горива и други запаливи течности, гасови и гасни смеси кои не се користат како горива
- Разликува видови и типови течни и гасовити горива и други гасови според состав, својства и намена
- Чита и толкува декларации, проспекти, каталози и упатства за работа со материјали, алати и машини за работа поврзана со прием, складирање, транспорт и дистрибуција на течни и гасовити горива и други запаливи течности, гасови и гасни смеси кои не се користат како горива
- Разбира влијание на својствата на гасовите врз видот на материјалот од кои се изработени садовите под притисок
- Објаснува поими притисок, проток, температура и нивно влијание за прием, складирање, транспорт и дистрибуција на течни и гасовити горива и други запаливи течности, гасови и гасни смеси
- Опишува начин на работа и користење на алати, машини и прибор за преточување и полнење на течни и гасовити горива како и технички и медицински гасови
- Толкува пропишани правила и постапки за просторен распоред на работното место
- Објаснува пропишани техники и постапки за полнење на резервоари, гасни боци и садови со течни и гасовити горива и други гасови
- Применува законски прописи со кои се дефинира боја симболи и ознаки на садови под

притисок за различни видови гасови

- Препознава грешки и причини за настанување грешки кои настануваат во сите фази на работниот процес со течни и гасовити горива
- Познава критични контролни точки во кои можат да настанат недоследности, грешки и опасности во процесот на работа
- Познава средства, начини и методи за отстранување на неправилности настанати во текот на работата
- Познава пропишани постапки и системи за контрола на квалитет на течни горива, гасовити горива и други запаливи течности и гасови кои не се користат како горива
- Толкува пропишани постапки за контрола, репарирање или уништување на садови и системи за дистрибуција на гасови под притисок
- Познава основни начела за тимска работа како и хиерархиска поставеност во компанијата и начин на комуникација со претпоставените лица
- Познава прописи правила и мерки за заштита од пожар и експлозии, безбедност и здравје при работа, заштита на околината
- Познава физички и хемиски својства на течни и гасовити горива и други гасови и опасности кои можат да се појават при процесот на работа
- Познава прописи, правила и стандарди за одложување и складирање на материјали, алат прибор и машини кои ги користи за изведување на работните задачи

Вештини за занимањето:

- Прави план за работа според барањата и условите од работните налози имајќи ги во предвид техничките упатства и упатства за работа како и фазите на процесот на работа со течни и гасовити горива
- Ги усогласува планираните активности со активностите на другите учесници во работниот процес;
- Применува и правилно користи лични и посебни мерки и средства за заштита при работа
- Определува вид и количина и квалитет на потрошни материјали алати машини опрема потребни за секоја фаза на технолошкиот процес, врз основа на работниот налог
- Врши увид и контрола на алати машини опрема и потрошниот материјал (високо-притисни пумпи, притисокот во инсталација, резервоари, боци, црева, приклучоци, вентили, дозери за точење горива и друго) која ќе се користи во текот на работниот процес
- Толкува податоци од декларации, проспекти, каталози и упатства за работа симболи, знаци и предупредувања за опасности од труење пожар и експлозии, на правилен начин
- Врши визуелна проверка и подесување на вредноста на параметрите во резервоарите, пумпи и дозери за преточување на течни и гасовити горива
- Врши прием и води евиденција за вид и количество на течни и гасовити горива според пропишани процедури
- Користи соодветна техника за полнење и дозирање на гасните боци и резервоарите во возилата со течни и гасовити горива
- Користи техника за поврзување на цистерните со горива со резервоари и контејнери на клиентите, и преточување на горивата
- Применува стандарди процедури за наплата на издаденото гориво
- Почитува рокови за редовно сервисирање, калибрирање и валидација на апаратите и машини кои се поврзани со работниот процес
- Разликува боци за амбалажирање на различни видови технички и медицински гасови според боја и ознаки
- Врши репарација или уништување на боци и други садови под притисок според

пропишани процедури и техники

- Ги складира боците наполнети со гасови, според пропишани правила и просторен распоред на работното место
- Пополнува документи за технички карактеристики и замена на делови и материјали на резервоари, боци и други садови за течности и гасови под притисок
- Применува стандардизирани методи за контрола на исправноста на садови за складирање и системи за транспорт и дистрибуција на течни и гасовити горива
- Отстранува грешки на апарати, садови, системи и нивни делови, кои се користат при прием, складирање, транспорт и дистрибуција на течни и гасовити горива и други запаливи течности и гасови кои не се користат како горива
- Поседува комуникациски вештини за трговија и маркетинг со течни и гасовити горива
- Коректно и професионално се однесува со претпоставените и соработниците
- Активно учествува на работни состаноци во зголемување на квалитетот на извршената работа и надминување на настанатите проблеми во текот на работата
- Навремено реагира преку усмени и писмени извештаи за текот, квалитетот и евентуални недоследности во работниот процес
- Ги почитува пропишаните правила и мерки за безбедност при работа со течни и гасовити горива
- Применува пропишани правила и стандарди при одложување и складирање на материјали, алат прибор и машини кои ги користи во процесот на работа

Клучни компетенции

Комуникација на мајчин јазик

Способен е да објаснува постапки за прием, складирање, транспорт и дистрибуција на течни и гасовити горива и други запаливи течности, гасови и гасни смеси кои не се користат како горива. Може да се изразува усна и во писмена форма, да користи електронска комуникација и да остварува јазична интеракција со вработени, надворешни соработници и со странки/клиенти. Способен е да користи различни видови на документација, технички помагала при комуникација, да пребарува, собира и обработува информации кои се однесуваат на доменот на манипулирање со различни видови горива и запаливи материјали, да пребарува, собира и обработува информации, и да ги формулира и изразува сопствените усни и писмени аргументи на убедлив начин соодветен на контекстот

Комуникација на странски јазик

Способен е да разбира информации и факти во усна и во писмена форма. Да користи странски јазик во специфичен општествен и културен контекст поврзан со работата, способен е да го користи странскиот јазик и да го надградува своето знаење и вештина во сферата на стручната терминологија.

Математички компетенции и основни компетенции во областа на науката и технологијата

Применува нумеричко размислување и знаење кое во објаснување на природата во решавање на низа задачи за време на секојдневната работа со опремата и администрацијата. Користи и работи со технолошки алатки како и податоци за извршување на задачите и собирање на податоци потребни за самоунапредувањето (на знаењето и вештините) во полето на

горива и енергетика. Ги препознава основните карактеристики на истражување во областа на структурата и ги споделува заклучоците и размислувањата кои довеле до таквите заклучоци.

Дигитални компетенции

Способен е да користи компјутерска техника, Microsoft Office (Word, office, Excel. Пребарува, собира и обработува дигитални информации и ги користи на критички и систематски начин. Користи алатки за подготовка, презентирање и разбирање на комплексни информации во изведувањето на дејноста на оператор со горива.

Учење да се учи

Способен е да стекне, обработи и усвои ново знаење и вештини заради личен напредок и унапредување на работата. Способен е да управува со сопственото учење, кариерата и работните рутини и е истраен кон автономното учење.

Социјални/општествени и граѓански компетенции

Во секојдневното опкружување, способен е да покажува толерантност, да изразува и разбира различни гледишта, да создава доверба, да покажува флексибилност и адаптивност за новонастанати ситуации и да е мотивиран за работа во сопствената област. Позитивен однос спрема професионалните етички норми и вредности. Истраен е во автономното учење но и во учењето за време на работата со соработниците во полето на прием складирање транспорт продажба и употреба со течни и гасовити горива.

Чувство за иницијатива и претприемништво

Покажува иницијатива за реализирање на важните идеи и нивно спроведување во дела со цел да се подобрат практиките при прием складирање транспорт продажба и употреба со течни и гасовити горива. Способен е да ги препознае можностите и предизвиците за подобрување во различни ситуации. Придонесува кон развојот на култура која ги поддржува вреднува иницијативите и иновациите и ги препознава различните вештини на сите во рамките на службата, и претпоставениот и членовите на тимот.

Културолошка свест и културно изразување

Го препознава и почитува креативниот израз на идеи и искуства, поврзувајќи ги со самоподобрувањето на членовите на тимот. Ги приближува сопствените креативни ставови со размислувањата на другите членови на тимот, со што ќе се подобри ефикасноста во нивното работење.

Посебни услови

- Отворен простор, затворени простории
- Доаѓа во контакт со експлозивни и отровни материјали
- Работа под стрес

Законска

Закон за работни односи

регулатива, прописи и индустриски стандарди	Законот за енергетика Закон за безбедност и здравје при работа Стандарди и нормативи за заштита при работа Закон за складирање и заштита од запаливи течности и гасови Правилник за квалитет на течни гасови Правилник за опрема под притисок Правилник за пренослива опрема под притисок Правилник за апарати на гас Правилник на едноставни садови под притисок
--	--

Донесен од:	Министерство за труд и социјална политика
--------------------	---

Датум на одобрување	Решение бр.08-9801/8 Од 21.12.2017 година	Датум на ревизија	
--------------------------------	--	------------------------------	--